

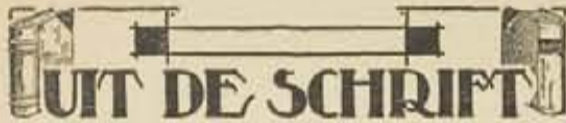
De rabbijnen hebben het Oude Testament in dit opzicht evenzoo verstaan. Ze werkten het onderhavige punt uit in wat de Talmud over de positie van den getuige zegt. Het is wel aardig, daar iets over te weten. Jezus en de apostelen hebben in Palestina onder meer dan één rechtsbedeeling geleefd, maar praktisch was die van het rabbijnsche gewoonterecht de voornaamste, en in ieder geval voor hun voorstellingswereld en spraakgebruik de belangrijkste. Een Jood, die in dien tijd over getuigen dacht en sprak, deed het, zooals het gebruikelijk was in de vele rechtszittingen, die hij kon bijwonen. En nu is het voor ons van groote beteekenis, dat men in Palestina ten tijde van Jezus en de apostelen over het begrip getuige onder de Joden vrijwel zuiver Oudtestamenteel gedacht heeft, voor zoover wij dat uit het later geformuleerde, maar van oude tijden her dateerende Talmudische recht kunnen afleiden.

Dit Talmudische recht veronderstelt overal, dat slechts de gelijklopende uitspraak van twee of meer getuigen bewijskracht heeft. In processen, die het leven raken, heeft de uitspraak van één getuige niet de minste kracht. R. Jehuda ben Pasi, een gevierd wetsleeraar, betrapte twee individuen op paederastie, zij voegden hem brutaalweg toe: „Rabbi, denk er aan, dat u maar alleen is en wij zijn met z'n tweeën”. Alleen ooggetuigen hebben recht van spreken. Daarom zijn volslagen blinden onbekwaam tot het afleggen van een getuigenis. Een getuigenis op grond van hooren-zeggen, dat wil zeggen: een weergave van wat men uit den mond van een wezenlijke getuige heeft gehoord, kent het Talmudisch recht niet. Zóó sterk stond men op dit uitsluitend ooggetuigenis, dat zelfs de meest voor de hand liggende conclusies uit wat men gezien had, niet werden toegelaten. Men zei b.v. tot de getuigen, in de waarschuwing om niets dan de feiten te geven: „Misschien hebt ge slechts gezien, dat de een den ander volgde, beiden verdwenen verderop, ge liept hen achterna en vond den vervolger met een van bloed druipend zwaard in de hand, terwijl de vervolgte rocheleed op den grond ligt. Wanneer ge slechts dit gezien hebt, hebt ge niets gezien.”

Ook in het Talmudische recht vallen getuigenis en aanklacht samen. Een openbare aanklager is aan het Talmudisch recht vreemd. De misdad moet zijn aanklager vinden in ieder, die vol rechtvaardigheidsgedachte ervan is. En zoo iemand, liet meest verbitterd als hij was door het zien van het misdrijf en het meest overtuigd van de schuld van den veroordeelde, moest ook bij diens terechtstelling als heul optreden.

W.

R. S.

Geloofsrust in den nood der tijden.

..... dit weet ik, dat God met mij is.
„Ik vertrouw op God, ik zal niet vreezen“;....
Psalm 56: 10b, 12a.

Is dat niet... nu ja, een beetje erg overmoedig van David?

Hij ervaart immers aan den lijve, wat dat woord beteekent: „de nood der tijden”.

Lees het opschrift van dezen psalm maar: „toen de Filistijnen hem te Gath gegrepen hadden“... en ge weet David in een der donkerste perioden uit den hangen, langen lijdensweg van Gibe Sauls naar Ziklag.

Hij, de intieme vriend van den kroonprins, de uitverkorene van Israëls sterke helden, de gunsteling der hofkringen, vlucht heen voor Sauls haat, ver van vrouw en vaderstad, van huis en familie — moe en schichtig, als een afgejaagd hert, zwerft hij om, door de woestijnen en de bosschen heen, tot hij eindelijk de grenzen van den Filistijnschen staat overschrijdt, en koers zet naar Gath, waar koning Achis, Israëls erfvijand, resideert, — in de hoop, dat deze er belang in zal zien, den door Saul vogelvrij verklaarden schoonzoon aan zich te binden.

Maar David heeft niet gerekend op de afgunst en de vijandschap der Filistijnsche autoriteiten, die den slag niet vergeten zijn, door den zoon van Isai aan hun onoverwinnelijke, Goliath, toegebracht, en daarmee aan het prestige van hun natie... hoor hem klagen:

„Zij rollen samen, zij versteken zich, zij letten op mijn sporen, al loerend op mijn leven“ (vs 7, vert. Prof. Noordzij).

Ten slotte grijpen ze hem en voeren hem gevangen voor hun koning, met de aanklacht: hier staalsvijand No. 1 — maak hem in uw eigen belang onschadelijk!

Dat is de onrust van het heden, te midden waarvan David leeft... dat doet het uit zijn geprangde hart barsten: „zij mij genadig, o God, want de mensch zoekt mij op te slokken...“ het is geen wonder, dat de vrees hem bekruipt.

— En tóch... wat is het wonderlijk met het geloof! heel dit lied is één mengeling van klagen en jubelen; als David ziet op de menschen, dan bezwijkt hem het hart van vrees en benauwdheid;

maar ziet hij op God, dan grijpt hij moed — dan komt hij tot het paradoxale van het geloof, want zijn hart zingt: „Ten dage als ik zal vreezen, zal ik op U vertrouwen!” en is dat haast niet ongegründ? vreezen — en toch tegelijk vertrouwen! vreezen, dat is heel ver van God af zijn, Zijn hand niet voelen — en vertrouwen, dat is heel dicht bij den Heere toeven, veilig aan Zijn hand voortgaan.

Maar zoo is het toch met David, hij weet, en belijdt het: „Gij hebt mijn omzwerven geteld!”

Hij weet: de HEERE kent mij en ziet mijn ellende aan, Hij heeft de dagen geteld, in welke ik omzwierf, afgebeeld en verdrietig, opgejaagd en angstig, over heete vlakten en door dicht kreupelhout heen; Hij heeft op mij neergezien, als ik in het nachtelijk donker licht en onrustig slapende in een rotsspelonk wakker schrok, en mijn moedeloosheid, mijn verdriet niet meer bedwingen kon, maar in tranen uitbarsite — neen, Gij vergeet mij, armen zwerver, niet — Gij... en nu komt David, echt-dichterlijk, op een gedachte: hij heeft zoo even het woord „omzwerven” gebruikt, dat brengt hem op een woordspeling: „leg mijn tranen in Uw flesch!” het Hebreusch woord voor „flesch” is n.l. bijna gelijklopend aan dat voor „omzwerven” — zijn ze niet in Uw register, dat boek voor Uw aangezicht, waarin Gij alles opteekent wat geschied is, geschiedt of nog geschieden zal —?

En als David daaraan denkt, dan ligt de vrees onder, heelemaal onder — dan vlucht de onrust heen: wat vijanden! hij heeft een Verdediger, Die machtiger is dan al hun loeren en azen op hem — heel die horde ziet hij achteruitdeinen:

dit weet ik, dat God met mij is!

„Een gouden kleinood” staat er boven dezen psalm; de nieuwere theologische wetenschap laat dit onvertaald, omdat zij de afleiding er van niet weet thuis te brengen — maar al zou letterlijk deze vertaling niet juist zijn, is deze geloofszang niet een juweeltje in den keten der psalmen?

Dat is naar de werkelijkheid van het leven: te roemen in God, te midden van den nood der tijden. Van het geloofsleven wel te verstaan.

De mensch, die buiten het geloof staat, kent dat wonder niet, dat over en door kloppende vrees heen zich rustig vertrouwend legt — die kan de vrees nog wel tot bedaren krijgen, maar alleen met de narkose van zijn fatalistischen levenswijze: 'zal wel meevallen, en als het tóch komen moet, nu dan rest je niets anders dan je te schikken.

Maar het geloof leert de dingen om zich heen anders zien: niet van den mensch, doch van God uit — en dan komt het tot rust, geloofsrust, in den nood der tijden.

Ja, is dat nu zoo, bij u en mij?

We doorleven een geweldigen tijd, met een ziediep-ingravenden-nood — een tijd, waarin de waarden en de krachten van het leven-zonder-God zich naar voren dringen: hoe heerscht de maat der getallen, der massa's, der uitgestrektheden — de maat van vuist en zwaard, van vleeschelijk kunnen en geraffineerde techniek over deze aarde, vol oorlogen en geruchten van oorlogen — zich heenpersend naar den tijd, waarin de wereldmacht, onder het diktatorisch régime van den antichrist, heerschen zal over de arme, zwakke gemeente van Christus!

Kennen we die geloofsrust?

Of zijn onze gesprekken over wat de harten beeroert wereldgelijkvormig?

Praten we precies zoo angstig over de daverende dingen van den dag als de wereldsche menschen?

„Dit weet ik, dat God met mij is!”

Dat moet de onsterfelijke melodie zijn, diep in ons hart — de melodie, welke ons handelen en ons spreken beheerscht.

En dat kan alleen, als we dicht bij Jezus leven. Wetend, dat het „God met mij” slechts wondere werkelijkheid wordt door het geloof in Hem, voor Wien het, in Zijn bloedzwaren lijdensgang, al meer gold: „God tegen Hem!” In Hem, Dien de Vader tot een zwerveling maakte op aarde, tegen Wien allen zich vereenigden, om Hem te slaan aan het kruis, en Zijn leven uit te blusschen in zwarte donkerheid...

Welk een geloofsrust: bij Jezus te schuilen, en in den nood der tijden te roemen: „ik ben verzekerd, dat geen schepsel mij scheiden zal van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere!”

Dit weet ik, dat God met mij is:

Als Jezus Zich in 'tharte te ruste heeft gezet; laat eens een onweer komen, dat deze rust belet; al 't kwaad versmelt in vreezen voor Zijn Wezen.

J. SMELIK.

De goedkoopste weg om Uw boekenkast aan te vullen met goede werken, is het winnen van abonné's op Uw weekblad DE REFORMATIE!

KERKELUK LEVEN

Indrukken van de Generale Synode (VI.)

Perspolemieek.

Een mooi moment was dat, waarin de perspolemieek aan de orde kwam.

Groot gevaar was er, dat dit oogenblik aanleiding worden zou tot nieuwe polemieek, en dan over de polemieek of naar aanleiding van momenten uit den strijd der laatste jaren, welke momenten reeds min of meer in het vergeetboek waren geraakt. Tegen de voorgestelde conclusies had waarschijnlijk niemand, of anders een klein getal der aanwezigen, overwegend bezwaar. Daarover zou dus niet te veel te doen komen. Gevaar dreigde alleen uit een publiek debat. Te vreezen stond, dat de één dit punt, de ander weer een ander uit den strijd der laatste jaren naar voren zou brengen; dat daarna weer anderen van wal zouden steken met daartegenover te stellen gevallen en contra-argumenten. Op zichzelf zou dat nu weliswaar niet al te veel gevaar opleveren, inzóóverre n.l. als de vergadering publiek was; men kon dan altijd in de pers nader ingaan op wat men recht zou willen zetten. Maar veel meerder solas zou er wel niet overblijven. De debatten zouden gevaar loopen hoogst onaangenaam te zijn; dingen, die in de pers niet afgehandeld waren, konden allicht in de vergadering gebracht worden, al was 't maar bij wijze van illustratie, maar in een openbare vergadering zou dat een zeer onaangename stemming kunnen wekken, zonder dat er iets kon worden afgedaan. Bovendien is het verschijnsel der perspolemieek zeer gecompliceerd; de polemieek immers hangt grootendeels samen met allerlei verschijnselen of gebeurtenissen, die niet onder die rubriek vallen; en wat in de bladen behandeld wordt, staat niet los van wat in brochures of anderszins naar voren kwam. Ook staat het spreken van den één soms niet los van het zwijgen van den ander.

Een ander zou allicht geen olie op de golven, maar nieuwen golfslag in het water gebracht hebben.

Daarom zijn we heel blij met de spontane aanvaarding van het door prof. Ridderbos gedane voorstel, om bij acclamatie de voorgestelde conclusies aan te nemen. Was dat, zooals iemand het dilemma stelde „een wonder van God”, dan wel een „oogenblik van groote tragiek”? Het dilemma schijnt ons niet aanvaardbaar. Het schijnt ons een leiding Gods, waardoor een dreigend gevaar voorkomen is; het gevaar immers lag niet in de voorgestelde conclusies, doch in de misschien voorgenomen debatten. Wat in de pers is aangesneden, kan moellijk buiten de pers om worden doorgepraat. Het synodelijk, dat van bovengemeld dilemma uitging, merkte op, dat toch iedereen wel wist, hoe het met de polemieek stond. Wij daarentegen vreezen, dat er maar zeer enkelen zijn, die het goed weten, en die de zaak kunnen overzien naar haar achtergronden.

Contact met de „groep-Hoeksema”.

Een enkele maal kwam ook de „groep-Hoeksema” — onzen lezers welbekend — op het tapijt. Ik belijd ootmoedig, dat dat van mijn kant gebeurd is. Alsmede, dat ik op den ingeslagen weg hoop voort te gaan. De eerste maal kwam deze groep ter tafel, toen het ging over mogelijkheden en karakter van een „oecumenische synode” (welk onderwerp nog nader moet worden ingedacht). De tweede maal, toen het ging over contact, te bestendigen, of ook aan te knopen, met buitenlandsche kerken. Er was een lang lijstje ingediend, maar de Hoeksema-groep prijkte er niet op.

Zowel bij het ene als bij het andere punt bleek — terecht — het streven aanwezig, om het contact zoo breed mogelijk te doen zijn.

Maar juist daarom meende ik te mogen en te moeten wijzen op wat ik kortheidsshalve de „groep-Hoeksema” noem; officieel is de naam: „Protestantsche (of Protestantse) Geref. kerk” in Amerika.

In enkele verslagen der synode is door een onbedoeld abusief indruk gegeven, alsof de synode, nadat ikzelf in overweging had gegeven, ook met de Hoeksema-groep contact te zoeken, doch prof. Aalders zich daartegen verzet had, beslist had, op de lijn, die prof. Aalders voorsloeg, te gaan staan. Dat is niet het geval geweest — gelukkig ook niet. Dit alleen is er gebeurd: toen ik over de zaak de eerste maal sprak, vond de voorzitter het beter, dat de pers maar niet alles wat ik beweerd had, zou publiceeren; en de tweede maal, dat we maar van het onderwerp zouden afstappen. Wat het eerste geval betreft, verklaarde de voorzitter later, dat hij alleen voor misverstand beducht geweest was; hetgeen ik begrijpen kan, en daarom thans als aanleiding neem, om zonder gevaar voor misverstand mijn meening rustig op papier te zetten. En wat het tweede geval betreft: ik heb me niet verzet tegen een voorsnóg laten rusten van het onderwerp, omdat op dat oogenblik de kwestie van de oecumenische synode toch nog ter tafel moest komen. In een der eerste vergaderingen werd een lans geloken voor de idee, dat men maar dadelijk die zaak zou beslissen. Gelukkig is daar bijtijds een stokje voor gestoken: daar is de kwestie veel te ernstig voor. Later is heel de aangelegenheid eener oecumenische synode maar ter bestudeering aan een deputaatschap overgedragen; met bepaling, dat het rapport tijdig vóór de volgende synode moet worden toegezonden. Ieder voelde, dat, al was 't alleen maar terwille van dreigend oorlogsmolest, van werkelijke uitbreiding van het contact met het buitenland voorloopig toch niet veel komen kan, en dat ook dáárom de kerken nog maar eens rustig